

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 7ης Ιουλίου 1992 *

Στην υπόθεση C-370/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice (Queen's Bench Division) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen

και

Immigration Appeal Tribunal και Surinder Singh,

ex parte: Secretary of State for the Home Department,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς την ερμηνεία του άρθρου 52 της Συνθήκης καθώς και της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 144),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους Ο. Due, Πρόεδρο, R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse και P. J. G. Kartheyn, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg, J. L. Murray και D. A. O. Edward, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesaurο
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη Rosemary Caudwell, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από τον David Pannick, barrister
- ο Surinder Singh, εκπροσωπούμενος από τους Richard Plender, QC, του δικηγορικού συλλόγου Αγγλίας και Ουαλλίας, και Nicholas Blake, barrister, κατ' εντολή των T. I. Clough and Co., solicitors
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους António Caeiro, νομικό σύμβουλο, και Nicholas Khan, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις που ανέπτυξαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον John F. Collins, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενο από τον Stephen Richards, barrister, του Surinder Singh και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά τη συνεδρίαση της 24ης Μαρτίου 1992,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Μαΐου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με Διάταξη της 19ης Οκτωβρίου 1990, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Δεκεμβρίου 1990, το High Court of Justice (Queen's Bench Division) υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 52 της Συνθήκης καθώς και της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 144, στο εξής: οδηγία 73/148).

- 2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Surinder Singh, ινδικής ιθαγενείας, και του Secretary of State for the Home Department, ο οποίος αποφάσισε την απέλασή του από το βρετανικό έδαφος στις 15 Δεκεμβρίου 1988.

- 3 Όπως προκύπτει από τη Διάταξη περί παραπομπής, ο Surinder Singh συνήψε γάμο με τη Rashpal Purewal, Βρετανίδα υπήκοο, στις 29 Οκτωβρίου 1982, στο Bradford (Ηνωμένο Βασίλειο). Από το 1983 έως το 1985, ο Singh και η σύζυγός του εργάστηκαν στη Γερμανία ως μισθωτοί. Κατά τα τέλη του 1985 επέστρεψαν στο Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να ασκήσουν εκεί εμπορική δραστηριότητα.

- 4 Το 1986 επετράπη στον Singh, ως σύζυγο Βρετανίδας υπηκόου, να διαμείνει προσωρινώς στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τον Ιούλιο του 1987 εκδόθηκε προσωρινή απόφαση διαζυγίου (decree nisi) στο πλαίσιο της αγωγής διαζυγίου που είχε εγερθεί κατ' αυτού από τη σύζυγό του. Λόγω της προσωρινής αυτής απόφασεως, οι βρετανικές αρχές μείωσαν τον χρόνο διαρκείας της αδείας διαμονής του και αρνήθηκαν να του χορηγήσουν άδεια μονίμου διαμονής ως συζύγου Βρετανίδας υπηκόου.

- 5 Ο Singh διέμεινε νομίμως στο Ηνωμένο Βασίλειο μέχρι τις 23 Μαΐου 1988, ημερομηνία κατά την οποία παραιτήθηκε της διοικητικής προσφυγής που είχε ασκήσει κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του για τη χορήγηση αδείας μονίμου διαμονής. Ύστερα από την ημερομηνία αυτή, εξακολούθησε να διαμένει στο βρετανικό έδαφος χωρίς άδεια.

- 6 Η απόφαση περί απελάσεως ελήφθη στις 15 Δεκεμβρίου 1988 και στηρίχθηκε στις διατάξεις του άρθρου 3(5)(a) του Immigration Act του 1971 (νόμος περί εργασίας αλλοδαπών), σχετικές με τους αλλοδαπούς που παρατείνουν παρανόμως τη διαμονή τους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

- 7 Στις 17 Φεβρουαρίου 1989, εκδόθηκε η οριστική απόφαση (decree absolute) διαζυγίου του ζεύγους Singh.

- 8 Η ασκηθείσα ενώπιον adjudicator προσφυγή κατά της αποφάσεως της 15ης Δεκεμβρίου 1988 απερρίφθη στις 3 Μαρτίου 1989. Με απόφαση της 17ης Αυγούστου 1989 το Immigration Appeal Tribunal έκανε δεκτή την έφεση του Singh κατά της αποφάσεως του adjudicator δεχόμενο ότι ο Singh « αντλεί δικαίωμα από το κοινοτικό δίκαιο ως σύζυγος Βρετανίδας υπηκόου η οποία αντλεί ωσαύτως από το κοινοτικό δίκαιο δικαίωμα εγκαταστάσεως στη χώρα αυτή ».
- 9 Το High Court of Justice (Queen's Bench Division), από το οποίο ζητήθηκε « judicial review » (έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων της διοικήσεως) από τον Secretary of State for the Home Department κατά της αποφάσεως αυτής, υπέβαλε στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

« Όταν μια έγγαμη γυναίκα, υπήκοος κράτους μέλους, έχει ασκήσει τα δικαιώματα που της απονέμει η Συνθήκη σε άλλο κράτος μέλος όπου και εργάζεται, εισέρχεται και διαμένει μαζί με τον σύζυγό της στο κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος προκειμένου να ασκήσει εντός αυτού εμπορική δραστηριότητα, επιτρέπουν το άρθρο 52 της Συνθήκης της Ρώμης και η οδηγία 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, στον σύζυγό της (ο οποίος δεν είναι κοινοτικός υπήκοος) να εισέλθει και να διαμείνει σ' αυτό το κράτος μέλος μαζί με τη σύζυγό του;»

- 10 Στην έκθεση ακροατηρίου εκτίθενται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, η σχετική κοινοτική νομοθεσία, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.
- 11 Το υποβληθέν από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα αφορά το ζήτημα αν οι διατάξεις του άρθρου 52 της Συνθήκης και της οδηγίας 73/148 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι υποχρεώνουν ένα κράτος μέλος να επιτρέψει την είσοδο και τη διαμονή, στο έδαφός του, του συζύγου, ασχέτως της ιθαγενείας του, υπηκόου του κράτους αυτού ο οποίος μετέβη, μαζί με τον εν λόγω σύζυγό του, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να ασκήσει εκεί έμμισθη, κατά την έννοια του άρθρου 48 της Συνθήκης, δραστηριότητα, και, στη συνέχεια, επανέρχεται για να εγκατασταθεί, κατά την έννοια του άρθρου 52 της Συνθήκης, στο έδαφος του κράτους μέλους του οποίου έχει την ιθαγένεια.

- 12 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δεν προβλήθηκε ισχυρισμός ως προς το ότι ο γάμος του Singh με τη Βρετανίδα υπήκοο ήταν εικονικός και ότι, μολονότι ο γάμος αυτός λύθηκε με την οριστική απόφαση περί διαζυγίου το 1989, το γεγονός αυτό δεν επηρεάζει το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα το οποίο αφορά τη θεμελίωση του δικαιώματος διαμονής του ενδιαφερομένου για τον προγενέστερο της ημερομηνίας της αποφάσεως αυτής χρόνο.
- 13 Ο Singh και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι ο υπήκοος κράτους μέλους που επιστρέφει για να εγκατασταθεί στο κράτος αυτό, αφού άσκησε οικονομική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με τον υπήκοο άλλου κράτους μέλους ο οποίος έρχεται για να εγκατασταθεί στη χώρα αυτή. Κατ' αυτούς, ο εν λόγω υπήκοος πρέπει να τύχει της ίδιας μεταχειρίσεως, σύμφωνα με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 7 της Συνθήκης, και μπορεί έτσι να επικαλεστεί το άρθρο 52 της Συνθήκης, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής του συζύγου του όταν αυτός δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους.
- 14 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι ένας κοινοτικός υπήκοος ο οποίος επιστρέφει για να εγκατασταθεί στη χώρα καταγωγής του δεν βρίσκεται σε κατάσταση ανάλογη προς αυτή των υπηκόων των άλλων κρατών μελών, διότι αυτός επιστρέφει και διαμένει στη χώρα αυτή δυνάμει του εθνικού και όχι του κοινοτικού δικαίου. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να τύχουν επ' αυτού εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 52 της Συνθήκης και της οδηγίας 73/148. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ισχυρίζεται επίσης ότι η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου επί υπηκόου που επιστρέφει για να εγκατασταθεί στη χώρα καταγωγής του έχει παράδοξες συνέπειες εφόσον επιτρέπει, μεταξύ άλλων, την απέλασή του από το εθνικό έδαφος, ενώ η αναγνώριση δικαιώματος διαμονής στον σύζυγο αυξάνει τους κινδύνους καταστρατηγήσεως που συνδέονται με τους εικονικούς γάμους.
- 15 Το Δικαστήριο έχει δεχθεί, με την απόφασή του της 7ης Ιουλίου 1976, 118/75, Watson και Belmann (ECR. 1976, σ. 1185, σκέψη 16), ότι οι διατάξεις των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης καθώς και οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33), της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/01, σ. 43), και της οδηγίας 73/148 συνιστούν εφαρμογή της θεμελιώδους αρχής που καθιερώνει το άρθρο 3,

στοιχείο γ', της Συνθήκης, όπου ορίζεται ότι η δράση της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 2, περιλαμβάνει την εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

- 16 Το Δικαστήριο έχει επίσης αναγνωρίσει, με την απόφασή του της 7ης Ιουλίου 1988, 143/87, Stanton (Συλλογή 1988, σ. 3877, σκέψη 13), ότι όλες οι διατάξεις της Συνθήκης που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων έχουν σκοπό να διευκολύνουν την άσκηση από τους κοινοτικούς υπηκόους πάσης φύσεως επαγγελματικών δραστηριοτήτων στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας και δεν επιτρέπουν εθνικές ρυθμίσεις που θα μπορούσαν να είναι δυσμενείς για τους εν λόγω υπηκόους όταν αυτοί επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και πέραν από το έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους.
- 17 Για τον σκοπό αυτό, οι υπήκοοι των κρατών μελών έχουν, ειδικότερα, το δικαίωμα, αντλούμενο ευθέως από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης, να εισέρχονται και να διαμένουν στο έδαφος των άλλων κρατών μελών προκειμένου να ασκούν εκεί οικονομικές δραστηριότητες, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 8ης Απριλίου 1976, 48/75, Royer, ECR. 1976, σ. 497, σκέψη 31, και της 5ης Φεβρουαρίου 1991, C-363/89, Roux, Συλλογή 1991, σ. I-273, σκέψη 9).
- 18 Εξάλλου, οι διατάξεις των κανονισμών και των οδηγιών του Συμβουλίου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των μισθωτών και των μη μισθωτών στο εσωτερικό της Κοινότητας, κυρίως δε το άρθρο 10 του κανονισμού 1612/68, τα άρθρα 1 και 4 της οδηγίας 68/360 καθώς και τα άρθρα 1, στοιχείο γ', και 4 της οδηγίας 73/148 προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν στον σύζυγο και τα τέκνα του εργαζομένου δικαίωμα διαμονής αντίστοιχο προς αυτό που αναγνωρίζεται στον ίδιο τον εργαζόμενο.
- 19 Υπήκοος κράτους μέλους θα μπορούσε να αποτραπεί από το να αφήσει τη χώρα καταγωγής του προκειμένου να ασκήσει έμμισθη ή μη έμμισθη δραστηριότητα, κατά την έννοια της Συνθήκης στο έδαφος άλλου κράτους μέλους αν δεν μπορούσε να τύχει,

όταν θα επέστρεφε στο κράτος μέλος του οποίου έχει την ιθαγένεια για να ασκήσει εντός αυτού έμμισθη ή μη έμμισθη δραστηριότητα, διευκολύνσεων σχετικών με την είσοδο και τη διαμονή ισοδυνάμων τουλάχιστον προς αυτές που μπορεί να διαθέτει, δυνάμει της Συνθήκης ή του παραγώγου δικαίου, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

- 20 Ειδικότερα, θα αποτρεπόταν προς τούτο αν δεν παρεχόταν, επίσης, στον σύζυγο και τα τέκνα του η άδεια εισόδου και διαμονής στο έδαφος του κράτους αυτού υπό συνθήκες τουλάχιστον ισοδύναμες προς αυτές που τους αναγνωρίζονται από το κοινοτικό δίκαιο στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.
- 21 Επομένως, ο υπήκοος κράτους μέλους ο οποίος μετέβη, δυνάμει του άρθρου 48 της Συνθήκης, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να ασκήσει εκεί έμμισθη δραστηριότητα και επανέρχεται για να εγκατασταθεί, προκειμένου να ασκήσει μη έμμισθη δραστηριότητα, στο έδαφος του κράτους μέλους του οποίου έχει την ιθαγένεια αντλεί από τις διατάξεις του άρθρου 52 της Συνθήκης το δικαίωμα να συνοδεύεται, στο έδαφος του τελευταίου αυτού κράτους, από τον σύζυγό του, υπήκοο τρίτου κράτους, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που προβλέπει ο κανονισμός 1612/68, η οδηγία 68/360 ή η οδηγία 73/148.
- 22 Είναι αληθές ότι, όπως υποστηρίζει η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ο υπήκοος κράτους μέλους εισέρχεται και διαμένει στο έδαφος του κράτους αυτού δυνάμει των δικαιωμάτων που συνδέονται με την ιθαγένειά του και όχι δυνάμει των δικαιωμάτων που του απονέμει το κοινοτικό δίκαιο. Ειδικότερα, όπως εξάλλου προβλέπει το άρθρο 3 του τετάρτου προσθέτου πρωτοκόλλου στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ένα κράτος δεν μπορεί να απωθήσει ή να απελάσει από το έδαφός του δικό του υπήκοο.
- 23 Ωστόσο, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, δεν πρόκειται για κάποιο δικαίωμα βάσει του εθνικού δικαίου αλλά για τα δικαιώματα κυκλοφορίας και εγκαταστάσεως που αναγνωρίζονται στους κοινοτικούς υπηκόους από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης. Τα δικαιώματα αυτά δεν μπορούν να παράγουν πλήρως τα αποτελέσματά τους αν ο εν λόγω υπήκοος εμποδίζεται στην άσκησή τους με κωλύματα που τίθενται, στη

χώρα καταγωγής του, κατά την είσοδο και τη διαμονή του συζύγου του. Αυτός είναι ακριβώς και ο λόγος για τον οποίο ο σύζυγος κοινοτικού υπηκόου ο οποίος έχει κάνει χρήση των δικαιωμάτων αυτών πρέπει, όταν ο εν λόγω υπήκοος επιστρέφει στη χώρα καταγωγής του, να διαθέτει τουλάχιστον τα ίδια δικαιώματα εισόδου και διαμονής με αυτά που θα του αναγνώριζε το κοινοτικό δίκαιο αν ο ή η σύζυγός του επιθυμούσε να εισέλθει και να διαμείνει σε άλλο κράτος μέλος. Παρ' όλ' αυτά, τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν στους αλλοδαπούς συζύγους των υπηκόων τους κανόνες σχετικούς με την είσοδο και τη διαμονή περισσότερο ευνοϊκούς από αυτούς που προβλέπει το κοινοτικό δίκαιο.

- 24 Όσον αφορά τον προβαλλόμενο από την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου κίνδυνος καταστρατηγήσεως, αρκεί να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 115/78, Knoors, ECR. 1979, σ. 399, σκέψη 25, και της 3ης Οκτωβρίου 1990, C-61/89, Bouchoucha, Συλλογή 1990, σ. I-3551, σκέψη 14), οι διευκολύνσεις που παρέχονται από τη Συνθήκη δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα να καθίσταται δυνατό στα πρόσωπα που ευνοούνται από τη Συνθήκη να διαφεύγουν, καταχρώμενοι ευκολιών που παρέχει η Συνθήκη, την υπαγωγή τους στην εθνική τους νομοθεσία και να εμποδίζουν τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την παρεμπόδιση τέτοιων καταχρήσεων.
- 25 Επομένως, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί απάντηση ότι οι διατάξεις του άρθρου 52 της Συνθήκης και της οδηγίας 73/148 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι υποχρεώνουν ένα κράτος μέλος να επιτρέψει την είσοδο και τη διαμονή στο έδαφός του του συζύγου, ασχέτως της ιθαγενείας του, υπηκόου του κράτους αυτού ο οποίος μεταβαίνει, με τον σύζυγό του αυτόν, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να ασκήσει εκεί έμμισθη δραστηριότητα, κατά την έννοια του άρθρου 48 της Συνθήκης, και ο οποίος επανέρχεται για να εγκατασταθεί, κατά την έννοια του άρθρου 52 της Συνθήκης, στο έδαφος του κράτους του οποίου έχει την ιθαγένεια. Ο σύζυγος πρέπει, τουλάχιστον, να απολαύει των ιδίων δικαιωμάτων με αυτά που θα του αναγνωρίζονταν, από το κοινοτικό δίκαιο, αν ο ή η σύζυγός του εισήρχετο και διέμενε στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 26 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η οποία υπέβαλε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα

διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με Διάταξη της 19ης Οκτωβρίου 1990, το High Court of Justice (Queen's Bench Division), αποφαινεται:

Οι διατάξεις του άρθρου 52 της Συνθήκης και της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι υποχρεώνουν ένα κράτος μέλος να επιτρέψει την είσοδο και τη διαμονή στο έδαφός του του σύζυγου, ασχέτως της ιθαγενείας του, υπηκόου του κράτους αυτού ο οποίος μεταβαίνει, με τον σύζυγό του αυτόν, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να ασκήσει εκεί έμμισθη δραστηριότητα, κατά την έννοια του άρθρου 48 της Συνθήκης, και ο οποίος επανέρχεται για να εγκατασταθεί, κατά την έννοια του άρθρου 52 της Συνθήκης, στο έδαφος του κράτους του οποίου έχει την ιθαγένεια. Ο σύζυγος πρέπει, τουλάχιστον, να απολαύει των ιδίων δικαιωμάτων με αυτά που θα του αναγνωρίζονταν, από το κοινοτικό δίκαιο, αν ο ή η σύζυγός του εισήρχετο και διέμενε στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

Due	Joliet	Schockweiler	Grévisse	Kapteyn
	Mancini	Κακούρης	Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias
Díez de Velasco		Zuleeg	Murray	Edward

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Ιουλίου 1992.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος

O. Due